

תכנות מונחה עצמים בשפת C++

אוהד ברזילי
אוניברסיטת תל אביב

עיצוב מחלקות דוגמא מודרכת

המצגת מכילה קטעים מתוך מצגת של פרופ' עמירם יהודאי
ע"פ הספר:

Object-Oriented Software Construction, 2nd edition,
by Bertrand Meyer (Prentice Hall) .

כל הזכויות שמורות למחברים

הערות על טיפוסים

- הפרה של כללי הטיפוס קורת כאשר עבור הקריאה $x.f(arg)$, כש- x מתייחס לעצם OBJ:
 - אין ל OBJ התכונה f (או שהיא אינה זמינה עבורו)
 - התכונה קיימת אך הטיפוס של arg אינו מתאים עבורה ואין לו המרה (casting) לטיפוס מתאים
- הפרה של כללי טיפוס ניתן למצוא סטטית (טעות קומפילציה) או דינאמית (בזמן ריצה)

הערות על טיפוסים

- הבעיה מורכבת משני חלקים:
 - בעיית הטיפוס (typing) – האם בזמן ריצה תהיה קיימת תכונה f זמינה עבור OBJ?
 - בעיית הקישור (binding) – איזו תכונה תתבצע בפועל?
- ב C++ ברירת המחדל היא קישור סטטי, מתודות virtual יוצרות קישור דינאמי
- בדיקת הטיפוס ב C++ היא תמיד סטטית

הערות על טיפוסים

■ ראינו במהלך הקורס שתי בעיות שיוצרת בדיקת טיפוסים סטטית:

- בעיית השונות המשותפת (covariant), הגדרה מחדש של טיפוס הארגומנטים של מתודות)
- הסתרת תכונות – Descendant hiding - הפיכה של תכונה ציבורית נורשת לפרטית

דוגמא מודרכת עיצוב מערכת עם לוחות מרובים

– Enquiry on Flights –

Flight sought from: To:

Departure on or after: On or before:

Preferred airline (s):
Special requirements: _____

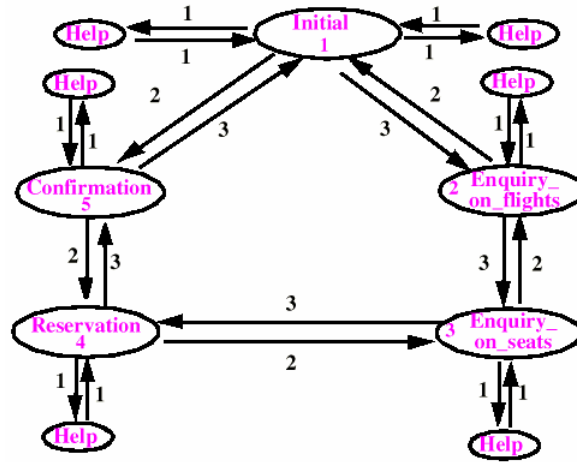
AVAILABLE FLIGHTS: 1

Flt# AA 42 Dep 8:25 Arr 7:45 Thru: Chicago

Choose next action:

- 0 — Exit
- 1 — Help
- 2 — Further enquiry
- 3 — Reserve a seat

המערכת כאוטומט מצבים

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

7

נסיון ראשון

Enquiry:

“Display *Enquiry on flights* panel”

repeat

“Read user’s answers and choice *C* for the next step”

if “Error in answer”

then “Output appropriate message” **end**

until not “error in answer” **end**

“Process answer”

switch (*C*)

{

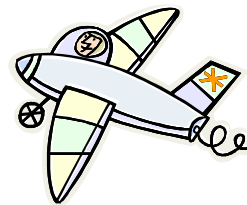
case C_0 : **goto** *Exit*

case C_1 : **goto** *Help*

case C_2 : **goto** *Reservation*

...

}

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

8

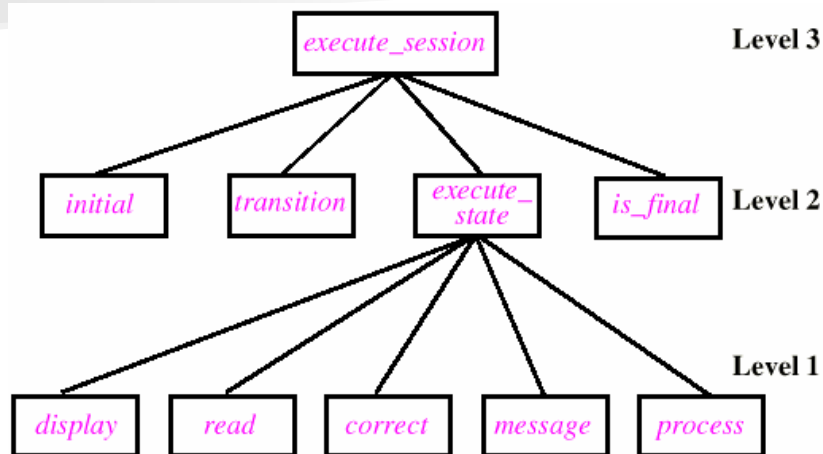
טבלת מעבר מצבים

Choice → ↓ State	0	1	2	3
1 (Initial)	-1	0	5	2
2 (Flights)		0	1	3
3 (Seats)		0	2	4
4 (Reserv.)		0	3	5
5 (Confirm)		0	4	1
0 (Help)		Return		
-1 (Final)				

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

9

פירוק פונקציונלי top-down

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

10

execute_session()

```
/** Execute a complete session of the interactive system
 */
void execute_session()
{
    int state, choice;

    state = initial();

    while(!is_final(state))
    {
        execute_state(state, choice);
        // Routine execute_state updates value of choice

        state = transition(state, choice);
    }
}
```

execute_state()

```
/** Execute the actions associated with state s,
 * returning into c the user's choice for the next state
 */
void execute_state (int s, int& c)
{
    ANSWER a;
    bool ok = FALSE;

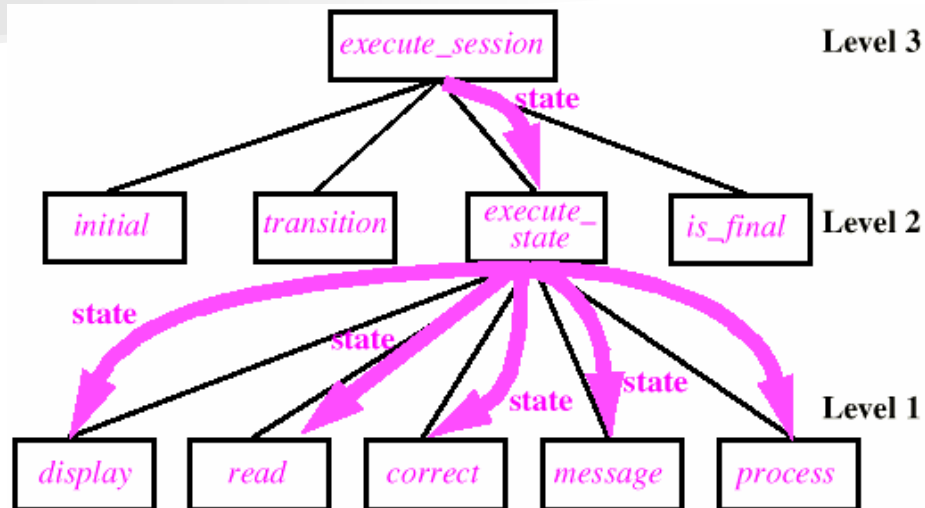
    while(!ok)
    {
        display(s);
        read(s, a); // a is transferred by reference
        ok = correct(s, a);
        if (!ok)
            message(s, a);
    }
    process (s, a);
    c = next_choice(a);
}
```


חתימת המתודות

```
void execute_state (STATE s, CHOICE& c);  
void display (STATE s);  
void read (STATE s, ANSWER& a);  
bool correct (STATE s, ANSWER a);  
void message (STATE s, ANSWER a);  
void process (STATE s, ANSWER a);
```

זרימת המידע

נקמת הנתונים

inspect

s

when *Initial* then

...

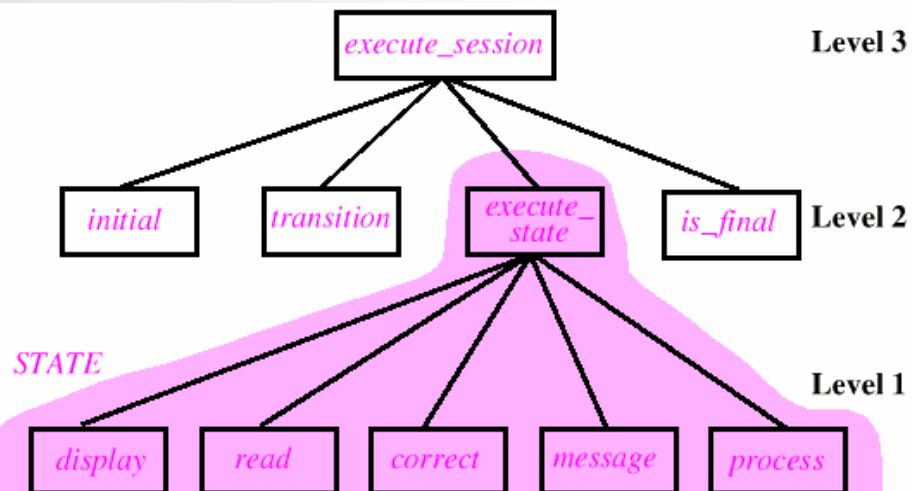
when *Enquiry_on_flights* then

...

...

end

תכונות STATE

STATE כמחלקה

```
class STATE
{
public:
    ANSWER input;
    int choice;

    virtual void execute();
    virtual void display();
    virtual void read();
    virtual bool correct();
    virtual void message();
    virtual void process();
};
```

STATE כמחלקה

```
class STATE
{
    /** User's answer to questions asked in this state */
    ANSWER input;

    /** User's choice for next step */
    int choice;

public:
    /** Display panel associated with current state. */
    virtual void display() = 0 ;

    /** Is input a correct answer? */
    virtual bool correct() = 0;
};
```

STATE כמחלקה

```
/** Execute actions associated with current state
 * and set choice to denote user's choice for next state.
 * @post: ok
 */
void STATE::execute()
{
    bool ok = FALSE;

    while(!ok)
    {
        display();
        read();
        ok = correct();

        if (!ok)
            message()

        process();
    }
}
```

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

19

STATE כמחלקה

```
class STATE
{
    /** get user's answer into input and choice into choice
     */
    virtual void read() = 0;

    /** Output error message corresponding to input
     * @pre: !correct()
     */
    virtual void message() = 0;

    /** Process input
     * @pre: correct()
     */
    virtual void process() = 0;
};
```

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

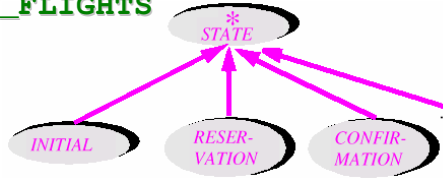
20

מצבים ספציפיים יורשים מ STATE

```
class ENQUIRY_ON_FLIGHTS : public STATE
{
    void display()
    { /* Specific display procedure */ }

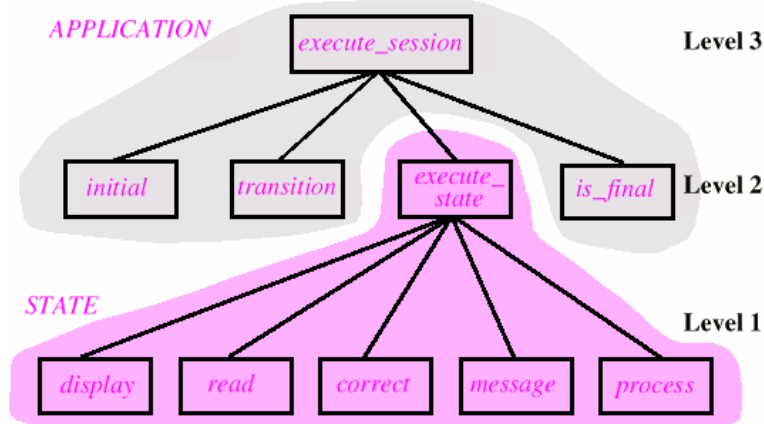
    ... And similarly for read, correct,
    message and process...

}; // class ENQUIRY_ON_FLIGHTS
```


תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

תכנות מונחה עצמים של STATE ושל APPLICATION

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

המחלקה APPLICATION משתמשת ב STATE

```
/** "Interactive panel-driven applications"
 * inv: transition.size1() = associated_state.size()
 */
class APPLICATION
{
public:
    /** Allocate application with n states and m
     * possible choices
     */
    APPLICATION (int n, int m) :
        transition (n+1,m+1), associated_state(n+1)
    {}

    /** Initial state's number */
    const int initial;
```

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

23

המחלקה APPLICATION

```
/** Perform a user session */
void execute()
{
    STATE *st;
    int st_number;

    st_number = initial;
    while(st_number != 0)
    {
        st = associated_state.item(st_number);
        st->execute();
        // This refers to the execute procedure of STATE

        st_number = transition.item(st_number, st->choice);
    }
}
```

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

24

המחלקה APPLICATION

```
/** Element change
 * Enter state st with index sn.
 * @pre: 0 < sn && sn <= associated_state.size()
 */
void put_state(STATE st, int sn)
{
    associated_state.put(st, sn);
}

/** Define state number sn as the initial state
 * @pre: 0 < sn && sn <= associated_state.size()
 */
void choose_initial(int sn)
{
    initial = sn;
}
```

המחלקה APPLICATION

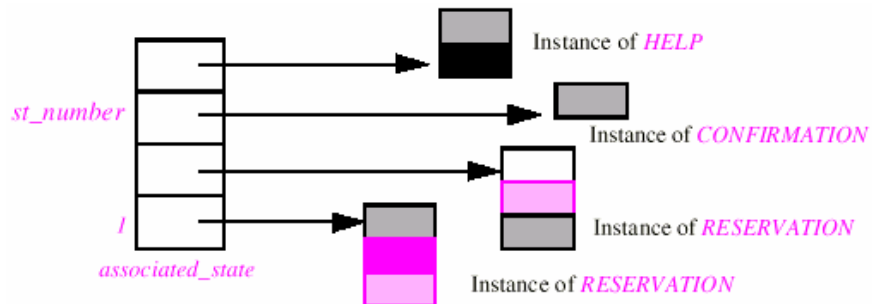
```
/** Enter transition labeled label from state number
 * source to state number target
 * @pre: 1 <= source
 * @pre: source <= associated_state.size()
 *
 * @pre: 0 <= target
 * @pre: target <= associated_state.size()
 *
 * @pre: 1 <= label; label <= transition.size2()
 */
void put_transition(int source, int target, int label)
{
    transition.put(source, label, target);
}
```

המחלקה APPLICATION

```
private:  
    C2DVector<int> transition;  
    vector<STATE *> associated_state;  
    //...  
}; // class APPLICATION
```

המחלקה APPLICATION

■ היישום מחזיק מערך פולימורפי של STATES

בניית יישום

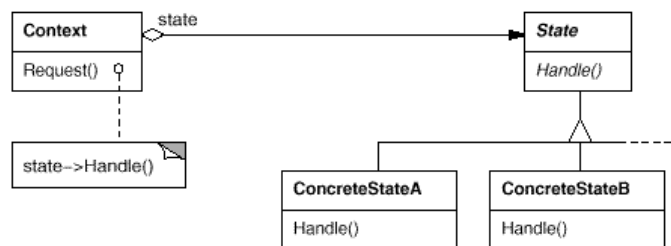
- אתחול עצם של APPLICATION:
`APPLICATION air_reservation(number_of_states,
number_of_possible_choices);`
- הגדרים המצבים השונים ומספורם:
`air_reservation.put_state(s, i);`
- בחירת המצב ההתחלתי:
`air_reservation.choose_initial(i0);`
- הגדרת המעבר ממצב למצב:
`air_reservation.enter_transition(sn, tn, l);`
- הפעלת היישום:
`air_reservation.execute();`

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

29

תבנית העיצוב STATE

- המקרה הכללי:

- כלפי חוץ נראה כאילו ה context משנה את טיפוסו בצורה דינאמית

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

30

תבנית העיצוב STATE

- התבנית מרכזת התנהגות תלוית מצב למחלקה נפרדת
 - המצבים עצמם לא 'מודעים' לקיומם של מצבים אחרים ולא יושפעו מהוספה/הסרה/שינוי של מצבים אחרים
- המעבר בין המצבים השונים מופיע בקוד בצורה מפורשת
- אם מצבי הנגזרת לא מכילים שדות ניתן להשתמש באותם מצבים עבור כמה יישומים במקביל (כמה TCPConnection למשל)

חלוקה למחלקות

הערות

מציאת המחלקות

- במערכות רבות קיימת 'אינפלציה' של מחלקות. להלן מספר מאפיינים למחלקות לא נחוצות:
 - מחלקה שמבצעת פעולה אחת בדר"כ צריכה להיות מתודה של מחלקה אחרת (דלת של מעלית)
 - "המחלקה שלי עושה..." – מחלקה אמיתית לא עושה דבר אלא מציעה שרותים
 - שמות ביצועיים (imperative) – מחלקה לא תיקרא בשם פועל

מציאת המחלקות

- חלוקה בוסרית (premature classification) – ירושה מבטאת הפשטה של המערכת. כל עוד המערכת לא מסובכת אין צורך לפשט (SAN_FRANCISCO ו-HOUSTON יורשות מ CITY)
- מחלקות ללא פקודות – בדרך כלל מעידות על struct ולא מחלקה
- מחלקות המבטאות כמה הפשטות

שם המחלקה

■ שם המחלקה יהיה:

– שם עצם (אולי מתואר) כגון: *TREE, LINKED_LIST,*
LINE_DELETION

או

– (במקרה שהמחלקה מופשטת) תואר, כגון:
COMPARABLE, NUMERIC